

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra . . . 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Nem értik, mi sem értjük.

Nem kell ahhoz semmiféle különös jóstehetség, midőn azt állítjuk, hogy a szabadelvű párti kormány által czélba vett egyházpolitikai reform nyélbe ütése még nagyon sok fejfájást fog a kormánynak és pártjának okozni.

Persze a jámborok uton-utfélen azt mondogatják, hogy nem értik, hogyan tudja valaki magát a polgári házasság, a szabad vallásgyakorlat, a polgári anyakönyvek és a zsidóvallás recepcziója miatt annyira essofirozni, mikor ezek mind olyan egyszerű, természetes, magoktól értetődő, szükséges, a nemzeti becsület által megkövetelt s még hozzá olyan ártatlan dolgok, melyeknek meg kell lenniök, akár török-zakad. — Különösen elszeretnek hitetni mindenkivel, hogy a vallásos érzületet absolute nem érinti a polgári házasság, mert hát kinek-kinek szabadságában áll a polgári esketés (lucus a non lucendo) után a maga papjával is megáldatnia a házasságát s ezt meg is fogja tenni minden vallásos ember, úgy, hogy egyfelől makulányi csorba sem esik a valláson, másfelől pedig még nagyobb is lesz a vallási buzgalom, mert így meg amúgy egyedül lelkiismereti meggyőződésből lesznek vallásosak az emberek.

Avval persze nem törődnek ők, ha a törvény, melynek értelmében a polgári esketésnek meg kell előznie, míg pedig súlyos büntetés terhe alatt, az egyházi összeadást arra fogja szoktatni az embereket, hogy lassankint feléje se nézzenek se a papnak, se a templomjuknak, mert hát minek csináljanak egy dologból kétet. Pedig hát ép ebben rejlik a sérelem az egyházra s a veszedelem a társadalomra nézve.

Megfoszlják az egyházat több mint évezredes jogától, megsértik az emberek vallási érzületét, paródiát csinálnak a lelkiismereti és vallásszabadságból, mert a vallási érzületökkel ellenkező cselekedetre kényszerítik őket és mert megbüntetik a

lelkészt egy a vallás által neki megparancsolt funkció teljesítése miatt. És ezt nevezik ők ártatlan dolognak.

Tudniok kell, hogy az egyház ezentul is fog anyakönyveket vezetni, melyekben hiveit evidentiában fogja és kell is tartania, miután ezentul sem tűrheti, hogy az egyházi törvényekkel ellenkező házassági frigy az ő áldása mellett létrejőjön.

Igy tehát azért, a mit az emberek eddig kötelességtudóan és örömmel teljesítettek, ezentul zaklatni fogják őket, mert dupla esketés, dupla anyakönyvezés dupla fáradságot fog okozni. S mindezt azért a kétes frázis kedvéért, hogy az eddigi évezredes békés állapot további fenntartása lealázó a független államra nézve (!)

De ha ők nem értik, hogyan essofirozhatjuk magunkat ezek miatt, mi annál kevésbé értjük, hogyan essofirozhatják magokat ők a miatt, hogy a létező rend fenntartása mellett küzdünk; ha annyira biztosak a maguk dolga fölött, hát akkor minek dulnak-fúlnak annyira a keletkező néppárt ellen, melyre nap mint nap, a képtelennél képtelenebb rágalmakat szórják, hogy csirájában megfojthassák.

Hiszzen mi, a kik az ellentáborot képezzük, nem akarunk egyebet, mint hogy továbbra is az maradjon a Szt.-István-féle magyar hazának nemzeti alapja, a minő Szt.-István idejében volt.

Már pedig ezen annyi megpróbáltatást túlélt szilárd alap csak többet ér, mint a a melyet amaz alapért nekünk cserépe adni akarnak.

Alperesek vagyunk uraim, s mint ilyenek a birtokban, önök pedig a felperesek, mivel pedig mi tagadjuk, hogy velünk szemben jussuk volna azt tenni, a mit tényleg megfenni megkísérlettek, önöknek a kötelességök bizonyítani, hogy az, a mit akarnak, jó, helyes, jogos — de mert látjuk, milyen gyarló lábbon állanak önöknek a bizonyítékai, azért nyugodtan nézünk a dolgok további fejleménye elé, mert meg vagyunk győződve, hogy a nemzet részrehajlatlan ítélőszéke nekünk

ad igazat, alkalma lesz ezen ítélet kinyilvánítására a legközelebbi általános képviselőválasztásoknál, csak szabadon, minden erőszakoskodástól és pressziótól menten szavazhasson mindenki.

Az egyházpolitikai javaslatok.

A kormány félhivatalos lapja a «Bud. Tud.» az egyházpolitikai javaslatok tárgyában az alábbi jelentést teszi közzé:

»Mint illetékes oldalról közlik, most már véglegesen meg van állapítva, hogy a képviselőház április végén tárgyalni fogja az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatot, valamint a vallás szabad gyakorlatáról szóló módosított törvényjavaslatot, s a két javaslat, a melyek változatlan fenntartása a képviselőház túlnyomó többsége részéről kétségen felül áll, eredeti szövegezésében most már harmadszor is visszakerül a főrendiházba és ott május hó első felében fognak napirendre tűzteni.

Mivel ebben az ülészakban több ellenzéki főrendiházi tag szavazata elesik, s néhány új liberális főrendiházi tag szavazati jogot nyer és így a szavazatok aránya kedvezőbben alakul, a főrendiház egyházpolitikai ellenzékének eddigi esekély többsége mellett most már biztosra vehető, hogy a főrendiház a kormányjavaslatok elfogadásával véget fog vetni az egyházpolitikai vitának.

Igen érdekes és jellemző dolog, hogy még a kormány félhivatalos közlönye kijelentésének is milyen esetlegességekkel kell nyíltan számolnia, hogy ezek alapján megint kötelességszerűen képes legyen a most már bizonyos (?) győzelmet megjósolni! — —

Az állami anyakönyvek életbeléptetése.

A »Politikai Hetiszemle« (eredeti értesülése alapján) az állami anyakönyvek életbeléptetésére vonatkozólag a következőket írja:

»A belügyminiszteriumban készen állanak már az állami anyakönyvek életbeléptetésére vonatkozó szabályrendeletek és utasítások. Az összes vármegyék, kivéve Beregvármegyét, már beterjesztették véleményes jelentésüket az anyakönyvi kerületek beosztása és az anyakönyvvezetők kijelölése tekintetében. A belügyminiszter előbb az anyakönyvi kerületek beosztására vonatkozólag dönt, az anyakönyvvezetőket pedig egyszerre fogja kinevezni az államnyomdában most készítik a rovatos íveket, a melyekből az anyakönyveket fogják összefűzni. Ezekre az anyakönyvi ívekre nézve külön papírost gyártottak, mely igen erős, úgy, hogy századokig kitart.

Az egyes rovatok a lehető legnagyobb pontossággal vannak megállapítva. Az anyakönyvi kivonatok űrlapjaira nézve is teljes egyöntetűség lesz, nem úgy, mint a mostani egyházi anyakönyvvezetésnél tapasztaljuk, hol minden lelkési hivatalnak más-más alakú és nagyságú anyakönyvi kivonata van. Az anyakönyvvezetésre vonatkozó munkálatokkal a belügyminiszterium már júliushóra készen foglenni, úgy, hogy az állami anyakönyvek már f. évi szeptember 1-én minden akadály nélkül megkezdhetik működésüket. —

Mindezek szerint a megvalósítandó állami anyakönyvvezetésnek meg lesznek — a saját külön papiroson fölül — a maga egyöntetű űrlapjai és — ezeken kívül minden egyéb — előnyei (?) —

Uj választási törvény Belgiumban.

A belga képviselőház 90 szavazattal 52 ellenében elfogadta a községi választásokról szóló új törvényjavaslatot. Ennek értelmében a birtokos-osztály egy részének kettős szavazata lesz. Másik nagy újítás az, hogy csak 30 évet kötöltött férfiak bírnak activ választó joggal. Mind a két újítás a szociálisták ellen van irányozva. Nem használt a nagy terrorizmus semmit. Kijelentették, hogy általános sztrájkot rendeznek, sőt már az utcái demonstrációkat is megkezdtek. A kath. kormány nem hagyta terrorizálni magát. Keresztül vitte nagy többséggel az új javaslatot, de másrésztől nem zárkózik el az üdvös gazdasági reformok elől.

A „Biharmegyei községi és körjegyzők együteté”-nek rendkívüli közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a »Biharmegyei községi és körjegyzők együtete» rendkívüli közgyűlést a Széchenyi-szálloda 13-ik sz. szobájában, melyre a jegyzői kar számos tagja jött be Nagyváradra, hogy tekintve a gyűlés egyetlen tárgyát képező nagy fontosságú ügyet, az állami anyakönyvvezetést illetőleg, nézeteiket kölcsönösen kifejtsek s indítványukat érvényre juttassák.

A gyűlés majdnem 2 óra hosszáig tartott, melynek folyamán hevesebb viták is keletkeztek, de abban a jegyzők mind egyhangulag megegyeztek, hogy az állam által fizetendő tiszteletdíj a polgári anyakönyvek vezetéséért nevétségesen csekély, s annyira nem áll arányban a nagy munkával és felelősséggel, hogy számos jegyző kénytelen lesz a saját zsebéből ráfizetni, nem hogy még neki jutna valami fáradságdíj.

A gyűlés egész lefolyása különben azt a benyomást tette ránk, hogy — mint azt már egy alkalommal kifejtettük — maguk a jegyzők is kezdik megelégni az ő omnipotenciájára törekvő állam liberális elveit, s nem nagy örömmel üdvözlék az állami anyakönyvek behozatalát mely csak óriási dologgal és felelősséggel fog jární, de a jutalom jó formán semmi, s hogy annak az óriási lelkesedésnek nyoma sincs a jegyzők körében, melyet a kormánypárti sajtó hónapokon keresztül hirdetett. — Megjósoljuk a fiaskót, s a tegnapi gyűlés is arról győzött meg bennünket, hogy nem csalódtunk. Az eddigi jelek legalább világosan arra engednek következtetni, hogy a polgári anyakönyvvezetés nem csak hogy nem fog javítani az eddigi állapotokon, hanem határozottan rosszabb és megbízhatatlanabb lesz.

A gyűlés lefolyásáról egyébiránt a következőkben adjuk tudósításunkat:

Jelen voltak:

Nemes Ferenc, elnöklealatt Keres Gyula egyleti főjegyző, Kovács Ferenc, Pópa Mihály, Klósz Lajos, Klósz Antal, Kolontári Imre, Juhas Ferenc, Szűts Ferenc, Nagy Károly, Tar Gábor, Széles Gyula, Rök Manó, Halász Imre, Jakab Mihály, Gotthard Vilmos, Szacsavay Jenő, Kerekes Gyula, Osváth Gyula, Sztancsek Sándor, Kovács Imre, Kiss György, Herezegh Ferenc, Sártory Dezső, Wesselényi Lajos, Sárosy Károly, Bokor Imre, Kiss Béla, Herezegh János, Biró László, Nagy Sándor, Dömök János, Simon Gábor, Dobó Imre, Ambrózy Márton, Blaga Gábor, Kovács Imre, Szőke József, Czírján Károly, Oláh Döme, Nagy Károly, Popescu László, Szabó János, Krajnik György, Nyáry László, Szántó Lajos, Herezegh József, Filip Sándor, Dobay Elek, Körössy Károly, Papp Ede.

Nemes Ferenc elnök az ülést megnyitva s üdvözlí a szép számban megjelent tagokat, előadja, hogy a jelen rendkívüli közgyűlés egyet-

len tárgyát Biharmegyének az állami anyakönyvek vezetéséről készített javaslatának megvitatása képezi s kéri a megjelenteket s egyértékre és esetleges indítványaik előterjesztésére. A jegyzőkönv vezetésére felkéri Kerekes Gyulát.

Klósz Lajos piskolti jegyző előterjeszti azon indítványát, miszerint mondja ki a gyűlés hogy a biharmegyei állami anyakönyvnek vezetéséről készített javaslat a jegyzőkre sérelmes s azért egy küldöttség menjen fel a belügyminiszterhez s kérje ezen bajoknak orvoslását.

Kiss Béla azt indítványozza, hogy legelőször is küldessék ki egy előkészítő bizottság, mely a sérelmeket összeírja s azután kérjék fel Szunyogh Szabolcs képviselőt, hogy a deputációt a belügyminiszterhez vezesse. A költségekre fejenként 20—25 forint díjat kér meg-szavaztatni.

Fodor Pál komádi jegyző ellenzi a küldöttséget, mert tudvalevőleg ezek semmi eredménnyel sem szoktak jární. Csak meghallgatják őket, de azután többet rájuk sem gondolnak. Ezzel szemben azt indítványozza, hogy mivel Biharmegye részére az 1895. évre 13000 frt van megállapítva, ez összeget a következőképen osszák fel: minden község jegyzőjének, melynek lélekszáma az 1000-et meg nem haladja, a tiszteletdíj 50 frt legyen, és minden további ezer lakosért 10 frttal több, vagy ha ez el nem fogadtatnék, mondjanak le a jegyzők a 13,000 frtról a jegyzői egyet árva alapja javára s az anyakönyvvezetéssel járó munkát inkább teljesítsék teljesen ingyen hazafiságból, mint ilyen csekély és aránytalan összegért.

Osváth Gyula k. marjai jegyző szerint ugy kell intézni a dolgot, hogy azon jegyzők, kiknek fizetése, illetve jövedelme nagyon csekély, többet kapjanak, kiknek pedig több van, azok közt a fennmaradó összeg egyenlően osztassék meg. Ha pedig a tiszteletdíjról lemondanak, akkor inkább a biharmegyei jegyzők nyugdíjalapjának adják a 13,000 frtot.

Fodor Pál ezt ellenzi, mert azt hiszi, hogy az állam legalább 65,000 frttal fog emelkedni, előbb-utóbb konfiskálni fogja s akkor se pénz, se posztó.

Ambrózy Márton b. bősörményi jegyző a fokozatos tiszteletdíj emelése mellett nyilatkozik, s a miniszter intenczióinak is inkább megfelel ha a szegényebb dotációjú jegyzők többet kapnak, mint a nagyobb jövedelemmel bírók. Ha pedig a 13,000 frtról lemond a gyűlés, akkor ugy fog feltűnni, mintha irigységből akarnák elvenni a jövedelmet azoktól, kik még a csekély 50 frttal is megelégednek.

Czírján Károly pártolja az előtte szóló

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Az „Ő“ boldogságáért!

A »Tiszantul« számára írta: Mars.

A hosszú kocsisor megállott a templom előtt.

A tágas templomtért ellepte a kíváncsi nép, a melyik csak úgy az utcákból futott össze — menyasszonyt nézni.

— Ki esküszik? . . .

Akadott olyan is, aki a nevét is meg tudta mondani.

— Az a szép, fehér kisasszony?

— Az.

— Hogy hívják a vőlegényt?

— Ugy tudom, hogy: Margitai Gyula.

— Nem jól tudja lelkem, — szól belé a beszédbe egy öreg, ősz anyóka. — A Margitai Gyulát csak szerette az a szép, fehér kisasszony; de nem ahoz adták. A kivel esküszik, az: Lente Akadár.

— Melyik Lente? . . . A nagygatalji gazdag Lente?

— Az lelkem, az.

— A kinek az »arany-harang« kávésné a szeretője? . . . A melyikért harmadéve az a szép kis német-tanítóné mérgezte meg magát?

— Az, az.

— Szegény kis lány! . . .

Vajjon, melyik kis lányra értette? . . .

Arra-é, a melyik már harmadéve ott porlik miatta a sárga földben? . . . Vagy talán

arra a drága virágszára, a ki ép most készül örökre hozzá kötni szép, ifju életét?

*

A templomot egészen megtöltötte a nász-nép, s a kíváncsi, bánulók serege.

A legsötétebb zugba is jutott valaki!

Ajtónyitás előtt ott állott az is a tömegben . . . az öreg, ősz anyóka mellett, s néma tanuja volt a beszélgetésnek.

Azt vette észre, hogy az emberek mint rendesen, most is csak hallomás után beszéltek; mert hiszen: neveket emlegettek; az ő nevét is említették, s még sem ösmerte föl senki.

... Eh! az emberek ostobák.

... Hallanak valamit, még annyit tesznek hozzá, s beszélnek a nagyvilágba.

Hába. — Próbálta volna mindenféleképen kivenni agyából a hallottakat . . . nem tudta.

... Borzasztó!

... Hát szeretője van annak az embernek, ki e pillanatban itt, e szent helyen, az oltár lépcsőjén rabolja el az ő boldogságát, üdvösségét — mindenét? . . .

Megint beszéltek a háta mögött; nem akarta de meghallotta mégis.

— Az. Ez a szép fehér kisasszony egy nyomorult fogadás áldozata.

— Mibe fogadtak?

— A güti pusztába.

— Hát nem szereti egy cseppet sem?

— Dehogy! . . . hiszen az »arany harangbeli« kávésné . . .

A többit már nem hallotta. Iszonyu nyila-

lást érzett átcezikkázni szeméből az agyára . . . azt hitte, hogy meghasad a szíve.

Dehogy hasadt! . . . Jó anyagból volt az a szív összekovácsolva.

Mire magához tért — üres volt a templom, — a szép fehér menyasszonyt elvitték.

Verejtékes, izzó homlokát odanyomta a templom márványoszlopához s az érzéketlen rideg kő — jót tett vele; — enyhítette kissé fájdalmát.

Csaknem sötét este volt, mikor elmerte hagyni a templomot; feldult ábrázatával nem mert előbb kijönni az emberek közé.

Hogy merre indult — nem tudta. Ment, mendegélt egyik utcából ki, a másikba be, a hogy épen utjába esett.

Észébe jutott, hogy rá kellene gyujtani, — a szivar jó gondúzó.

Szivarja az volt; de gyufát nem talált. Az utcaszegletén kis lámpás kandikált felé, — arra tartott.

Egy vén köszörüsnek a kis bódéja volt, a kis lámpavilágnál köszörületett.

Hm! . . . milyen kuszáltak sokszor az ember gondolatai.

Mikor a bódé kis ablakához ért önkénytelenül így szól az öreg mesterhez:

— Bácsi! . . . köszörülje ki a késem, s csak azután jutott észébe — tüzet kérni.

Tíz perc múlva, tovább indult — ezéltalanul; hanem hába; mégis az ő szótön vezette. Hosszu kószállás után abba az utcába tévedt a hol annyit ábrándozott jövőjéről, róla s — boldogságukról.

Szemben találta magát a házzal.

indítványát s azzal toldja meg, hogy a szegényebb jegyzők legalább 100 forintot kapjanak.

Biró László azt mondja, hogy keressék meg Biharmegye közigazgatási bizottságát, miszerint oda hasson, hogy a 13,000 frt annyira egészítsék ki, hogy minden egyes jegyző legalább 100 frtot kapjon. (Helyeslés.) Gyors intézkedést kér, mivel tudomása szerint 7 vármegye anyakönyvi vezetése teljesen meg van már állapítva s ápril 30-ig van csak idő engedve a miniszterium által.

Juhos Ferencz nyugalmazott furtai jegyző szintén hasonló értelemben szól.

Ezután általános kívánatra szavazás történt az Ambrózy Márton és Biró László indítványa felett.

A szavazás megtörténvén Biró László indítványa mellett szavaztak 33-an, Ambrózyé mellett 5-en.

Kiss Béla indítványára ezután megválasztották a küldöttség tagjait. Ezek a következők: Nemes Ferencz elnök, Ambrózy Márton, Kerekes Gyula, Halász Imre, Osváth Gyula, Biró László és Kiss Béla.

Végül Ambrózy Márton indítványára elhatározták, hogy a küldöttséget nem Budapestre menesztik, okulva az előző példák szomorú kimenetelén, hanem csak Szunyogh Péter alispánhoz, ha pedig a javaslat már fel lesz a belügyminiszteriumhoz terjesztve, akkor a főispánhoz mennek s az ő támogatását kérik ki.

A javaslat elkészítésére és a küldöttségnek az alispán előtt való megjelenésére határnapul ápril 18—22 közti napok valamelyikét tűzték ki, mikor arra az idő alkalmas lesz.

A gyűlés elnök éltetése mellett $\frac{3}{4}$ 12-kor ért véget.

NAPTÁR.

— Április 9. —

Kedd. Róm. kath. Dömötör. Prot. Dömötör. Gör. kel. márcz. 28. Ifj. Hilarion. Izrael Nisan 15. Pessach. Nap kel 5 óra 10 p., nyug. 6 óra 12 perc. Hold kelt 6 óra 41 p., nyug. 4 óra 47 p.

Ápril 11. Városi közgyűlés.

.. 15. A kereskedelmi kóroda egyeslet közgyűlése.

.. 15. A nagyváradai építőiparosok társulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

.. 16. Zárhatáridő a László malom új részvényeinek jegyzésére.

.. 28. A nagyváradai szőlőbirtokosok közgyűlése.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő listékben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A király Budapestén.** Bécsből, leghitelesebb forrásból írják, hogy — az udvar megállapított tavaszi programja szerint — a király május 1-én Budapestre érkezik. A király itthon tartózkodása alatt több fogadóest lesz a budai várpalotában.

* **Felrobbant bádogszelence.** Nagyváradon, a Halász-utczán nagy riadalmat okozott szombat estefelől egy Papp László nevű 13 éves gyermek balesete. A nevezett az udvar folyókójában egy bádogszelencét talált és mert nem tudta felnyitni kíváncsiságból kalapálni kezdte egy kődarabbal. Alig csapott a szerencsétlen gyermek néhányat a szelencéire, nagy duranással szétrobbant és a szülők rémülve futottak gyermekükhöz, akinek mindkét keze fejből ömlött a vér és részint az ijedtségtől, részint a fájdalomtól pár percre eszméletét is elvesztette. A sérültet azután beszállították a biharmegyei kórházba, ahol azonnal gyógykezelés alá vették. Az orvosi vélemény szerint a gyermek kezét nem kell amputálni, de azért a teljes gyógyulás hosszabb időt fog igényelni. A rendőrség elrendelte a vizsgálatot már azért is, mert a bádogszelencének nézett robbanó szer tulajdonképpen a vasúti kalauzoknak van kiadva, hogy azzal esetleges veszélyt jelezhessenek a mozdonyvezetőnek. És ezeket az ugynevezett patronokat nem volt szabad hazavinni a lakásokra. Ez a patron pedig egy K. M. nevűtől származott volna, aki állítólag tréfából vagy komolyan fel akart vele valakit robbantani.

* **Honvédek eskütétele.** Vasárnap folyó hó ápr. 7-én volt a márczius elején bevonult honvéd ujczekok ünnepies eskütétele. Az eskütételt megelőzőleg a tisztikar és az összes legénység reggel 7 órakor az olaszii plébánia templomba

vonult, hol a Denes János esperes-plébános által olvasott misét hallgatták meg, mely után Brösztel Lajos s. lelkész intézett hozzájuk lelkes, hazafias beszédet az eskü fontosságáról, melylyel Isten. haza és királyuk s hadseregük iránt vállalnak magukra magasztos kötelességeket. A templomból a kaszárnya udvarára vonultak, hol az előhozott zászló alatt, Virányi G. alezredes buzdító beszéde után, előbb a magyarok s aztán a románok tették le ünnepiesen az esküt.

Korn Lajos halála.

A nagyváradai jogakadémiának egy tipikus alakja halt meg szombat délután, ki hosszú évtizedeken át volt pedellusa az intézetnek. Korn Lajos nyugalmazott jogakadémiai pedellus a jogász generációk egész sorát látta maga mellett felnőni, kik közül nem egy országos híru emberré, miniszterré, főispánná, államtitkárrá stb. lett. A jovialis s ritka becsületességü ember 69 évet élt, s egyformán becsülte ugy a jogász ifjuság, mint a tanári kar s általában mindenki, aki csak ismerte. Ismerni pedig ismerte egész Nagyvárad, s nem egy jóizü anekdóta kering róla a városban, mely mind az ő páratlan becsületességéről tesz tanuságot; mit egyéb iránt az is bizonyít, hogy pedelusi fizetéséből 2 házat is vett Nagyváradon s gyermekét oly gondos nevelésben részesítette, hogy az fiatalokora daczára már alügyész s egyik nagyreményü tagja a birói karnak.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Özv. Korn Lajosné, szül. Létán Mária, mint az elhunyt neje, Korn Lajos és neje, szül. Karakas Ilona, mint a megboldogult fia és menyé, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a páratlan férj, a legjobb apa és após Korn Lajos, nyugalmazott kir. jogakadémiai pedellusnak folyó hó 6-án délután két és fél órakor a halotti szentségek ájtatos felvételé után, életének 69-ik boldog házasságának 42-ik évében hosszú és súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága tetemei folyó hó 8-án délután 3 órakor fognak Uri-utca 693. sz. a lakásán a róm. kath. egyház szertartásai szerint keszenteltetni s a várad-olaszii sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 9-én délelőtt 10 órakor fog a várad-olaszii rom. kath. plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Nagyváradon, 1895. évi ápril 6-án. Béke poraira.

Tegnap délután helyezték örök nyugalomra az öreg pedellust a közönség nagy részvéte mellett.

A temetési szertartást Denes János esperes plébános segédlettel végezte, mely után a massiv diszes érczkoporsót, mely több koszorúval volt fedve, feltették a 4 szürke ló által vont diszes üveges hallottas kocsira, és elől a temetkezési intézet disztetörjeivel és a papsággal megindult a menet az olaszii nagy temetőbe, hová az elhunytat eltemették.

A temetésen megjelent a kir. jogakadémia tanári kara élén dr. Bozóky Alajos igazgatóval, továbbá Rádl Ödön, Hoványi Géza, Ujfalusi Dezső, R. Nagy Sándor, Gyalokay Lajos, Bige Gyula, Lázár Márton, Hoványi Ferencz, s az elhunyt rokonsága és tisztelői.

A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fiai első nagyváradai disztemetkezési intézete végezte nagy pontossággal és diszszel.

Az elhunyt fia Korn Lajos kir. alügyész, megkereste a főorvosi hivatalt, hogy elhunyt két kis kóru fiát exhumáltassa, hogy őket nagyapjokkal közös családi sírboltba temetthesse el. A főorvosi hivatal a kérelemnek helyt adott.

Ki volt volt világítva mind a nyolcz ablaka, a muzsika, a táncz kihallatszott messze az utczába. — Megállott szemben az ablakkal, hádd lássa, hogy miként tartják annak a fehér lánynak a lakadalmát? Mäskép ugy sem láthatta, hiszen ő nem volt hivatalos.

A ház előtt bérkoesik állottak, vendégekre várva.

Egyszer, kétszer ki is nyílt a nagy harna kapu, egy, két koesi elgördült a koczkás kövezeten; ő jól ösmerve mindent a ki ment megösmerte alakjáról, hangjáról.

A világos ablakon belől folyton nőtt a zaj, hangosabb lett a társaság; a vendégek ittak mulattak.

Margitai Gyula pedig, összetépett szívvel, maró bánatával ott állott az utcán, s nem vette la szeméit a házról.

Ismét megnyílt a nagy barna kapu. Margitai odatekintett. Összehuzta a szeméit — nem jól látott. A kilépő nagyon fel volt öltözve prémes bundába. — De azért mintha ő felismerte volna? ...

... Nagy Isten, lehetséges volna? ... Közelébb lopózkodott, az árnyékban egésza bérkoesihoz jutott.

Csakugyan nem csalódott!

Hallotta tisztán, a mint szólt a bérkoesihoz:

— Arany harang! ...

Mégannyi ideje volt, hogy a tovarobogó koesi hátulsó tengelyéhez kapaszkodhassék. Gyermekkorában tanulta ezt a mesterséget, s most jó hasznát veszi.

... Lám, lám! ... A boldog vőlegény felhasználja a zavart, hogy a szeretőjét meglátogathassa. — A mennyegzője éjjelén.

... Te igazságos Isten! ... Jókor küldtél, hogy megmentsem azt a leányt!

... Leányt? ... De hátha már későn? ... Nem! ... nem! ... Hiszen látta, a hogy tánczolt — még rajta volt a fehér szüzi fátjol; még fején a menyasszonyi koszoru.

A koesi megállott.

Jól hallott minden szót:

— Elmehet. Félóra mulva a hátulsó ablakhoz.

Margitai megtapogatta csak az imént kiköszörült kését.

... Igen! Félóra mulva ... Csakhogy nem a fehér lány karjai közzé; hanem: ... a pokolba! ... Mert én megöllek; az ő boldogságáért!

A bérkoesis visszafelé jövet fölszedve találta maga előtt a csatornán átvezető hidlást; míg a deszkákat újra összerakta, eltelt belé egy jó hosszú óra. Azután hajtatott a hátulsó ablakhoz ...

Még az éjjel elfogták az »arany harang« kávásné férjét, kitől már egy évóta elválva élt, s a ki már több ízben fenyegette megöléssel a felesége szeretőjét. Az asszony ő reá gyanakodott, de nem tudta senki sem reá bizonyítani a gyilkosságot.

*** Dankó püspök műkincsei árverésén.** Pozsonyból írják: Az elhunyt pozsonyi nagyprépost és címzetes püspök, Dankó József tudvalevőleg édes hugára, Rényi Rezsóné asszonyra hagyta gazdag műgyűjteményét. Az összes műkincsek értékét 150.000 forintra becsülik. Rényi Rezsó, a püspök sógora arra törekedett, hogy a metszetek, képek és könyvek itthon maradjanak s hazai muzeumainkat és képtárainkat gazdagítsák. Ez okból Budapestre utazott s volt kihallgatáson Wlassich Gyula kultuszminiszternél. De a miniszter kénytelen volt kijelenteni, hogy 80.000 forintot — a menyeyt Rényi kért — nem áldozhat a műtárgyak megvásárlására, mert a miniszternek évenként alig 5000 forint áll rendelkezésére efféle dolgok beszerzésére. Most az egész hagyatékot Bécsbe szállították, a hol egy műkereskedő elárverezte. Megjegyzendő, hogy a könyvgyűjteményben hungarikák is vannak.

*** Apátfelavatás.** Steiber Vincze terézvárosi plébánost, a kit a király legutóbb apátnak nevezett ki, felavatták apáttá a hercegprimás budavári palotájának házikapujánál. Reggel 8 órakor Vaszary Kolos bíboros hercegprimás esendés misét mondott dr. Köhl Medárd primási titkár. Hettyey kanonok primási irodaigazgató és gróf Széchenyi Miklós jáki apát érseki titkár segédkezésével. Mire után a primás benedíktá az új apátot és átnyújtotta neki az apáti jelvényeket, mire a szertartás véget ért.

*** Meglepetés egy elnöknek.** A nagyváradi pénzéregylet tagjai rendkívül szeretik az Ő elnöküket: Stern Hermant. Több ízben adták már annak tanujelét. Legutóbb nevenapja alkalmából egy rendkívül szép kivitelű ezüst szervizzel lepték meg és halmozták el ráadásul a sok szívből jövő gratulációkkal.

*** Negyennyolcas honvéd olasz-tábornok.** Mint Geuból jelentik, Papp Pál 48-as honvéd-huszár főhadnagyot az olasz hadsereg áprilisi előléptetésénél kinevezték tábornoknak. Papp Világos után Olaszországba menekült s beállott az olasz földön felállított magyar legióba, melynek felosztása után Viktor Emánuel király a kitűnő képzettségű magyar katonát rangjának megtartásával átvette az olasz hadseregbe. Papp itt fokozatosan haladt előre s ezredessé, most pedig tábornokká léptették elő. A még fiatalos erőben levő olasz tábornokot az előléptetés alkalmából, számos volt 1848—49-es honvédbajtársra üdvözöltte.

*** Kérjétek és megadatik.** Vasárnap délután egy éltés napszamos ember, Furka Mihály bement a Mertz Nándor bormérésébe egy kis itókára. Nagyokat sohajtott az öreg egy kortybor után, hogy milyen nehéz neki az élet; jó volna már meg halni. Alig mondta ki az utóbbi szót, rosszul lett és a székéről a földre zuhant. Mire segítségére siettek, már halva volt. Valószínű, hogy szívszélhűdés érte és beteljesedett az óhaj-tása. Most már könnyű neki.

*** A feltámadt halott.** A belgrádi rendőrséget páratlan eset foglalkoztatja. Georgevics Sparoje zöldségárus hat éves fiacskája mintegy hét évvel ezelőtt meghalt és eltemették. A népszokás szerint a temetés előtt felnyitották a koporsót és néhány ezüst pénzt tettek bele. A sírásók csak lazán hányták a földet a koporsóra, éjjel pedig visszatértek, felnyitották a sirt és el akarták lopni a pénzt. Nagy rémületükre a halottnak vélt gyermek karjait tárta feléjük. Réműletükben elszaladtak, majd visszajöttek, kivették a gyermeket és orvoshoz vitték, történetesen ugyanahhoz, a ki a gyermeket gyógykezelt és halottnak nyilvánította. Dr. . . . elhatározta, nehogy orvosi hírnevén esorba essék, hogy a gyermeket nem adja vissza szüleinek, hanem vidékre nevelő szülékhez adta, a sírásókat megfizette, hogy hallgassanak a dologról. A nevelő szülék Milorádnak hívták a fiút és nemrég Belgrádba költöztek. Milorádot inasnak adták egy iparshoz. Történt egy alkalommal, hogy Milorád éppen anyjához ment zöldséget bevásárolni. Az asszonynak feltűnt a nagy hasonlatosság, azonkívül más ismertető jeleket is vett észre, mint a két ferdén nőtt előfogát és anyajegyét a fül tövében. Az anya roppantul felindult, misem szült a fiúnak, ha-

nem közölte sejtelmét férjével. Felkeresték a fiút, a ki elmondta élettörténetét. Dr. . . . ellen feljelentést tettek, de az orvos mindent tagadott. Hatóságilag megvizsgálták a sirt és abban egy gyermekesontvázat találtak. Milorád szülei azt állítják, hogy a esontváznem az ő fiuké, hanem egy kisebb gyermektől származik. A nevelőanya azt állítja, hogy Milorád az ő törvényes fia, az orvos pedig úgy védekezik, hogy a fiu elbeszélése agyrem. A rendőrség most a szövevényes bűnüggyel toglalkozik, de előrelátható, hogy az orvos védekezése hiába való lesz.

*** Jegyzői vizsga.** Biharvármegye ez idén f. hó 24-én és 25-én fogja a jegyzői vizsgálatot megtartani. A vizsgálat írásbeli része április 24-én, a szóbeli része pedig április 25-én fog megtartatni a vármegyei ház kistermében. A vizsgálaton Szunyogh Péter alispán fog elnökölni. Vizsgáló bizottsági tagok lesznek: Mal-lás József, Papp János, Miskolczy Árpád, Ferdényi Kálmán, Bulyovszky József, Sipos Orbán, Szász Ágoston, Tóth Dezső, Vattay Gyula és Keszthelyi Zoltán. — Eddig jelentkeztek: Kovács Lajos (bárándi), Kajtor György (udvari), Várady János (szerepi), Sztolarik Béla (asszony-vásári), Kiss Lajos (h-pályi), Báthory Kálmán (derecskei), Molnár Béla (szalacsi), Koszta János (gyomai), Farkas Kálmán (böszörményi), Kolbenheyer Mihály (kristyóri) és Czibenszky János (totvárad) segédjegyzők.

*** Negyvenhat ember a romok alatt.** Borzasztó katasztrófa történt Oroszország egyik nagykereskedő városában, Nisni-Novgorodban, egy fogadó építésénél. A jövő évben megtartandó kiállításra ugyanis egy hatalmas fogadó épül a városban. A munka javában folyt, mikor egyszerre csak leszakadt a negyedik emelet a rajta levő toronnyal együtt. A munkások közül igen sokan megsebesültek, tizenhatot holtan húztak ki a romok alól, harmincezen súlyos sebesülést konstataáltak. Az építkezést vezető Ivanov építőmester, akinek hibája folytán egy színház építése alkalmával már történt hasonló baleset, a katasztrófa után agyonlőtte magát.

*** Nagy lopás.** Nagyváradon vasárnap nagy lopást követelt el egy előkelő családból származó fiatal ember. Erdei Anna szobaasszony záros fiókjából mintegy 300 forintot és több értékes briliánt ékszert vitt el, míg káros egyik vendéggel volt elfoglalva. A tolvaj előbb lakására ment; onnan revolvert vett magához és elsielt. A városban keresték, de nem akadtak rá.

*** Az influenza orvossága.** Egy valréasi gyáros azt a felfedezést fette, hogy gyárának azon osztályában, hol skatulyákat készítenek, 50 munkás közül 35 betegedett meg influenzában, a könyvoldai osztályban pedig egyetlen egy munkás sem. Következésképp a litografiánál használt terpentin-olaj gőzének az a hatása van, hogy az influenzát kigyógyítja. Azóta többször kipróbálták influenza ellen ezt az egyszerű orvosságot, s mindenkor sikerrel.

*** Honvédtisztek mulatsága.** A honvéd tisztikar tagjai vasárnap délután kirándultak a Félix-fürdőbe, hol az esküvétel alkalmából egy kis barátságos ezézőt rendeztek. A nős tisztek nejei is részt vettek a kedélyes mulatságon, melynek a késő esti órák vetettek végett.

*** Angol vadászok magyar területen.** A tyertyánligeti medvevadászokra József Agost főherceg a conaughii herceget is meghívta. A hercegen kívül sok angol főúri vadász hivatalos a vadászatra, s eddig már több mint negyvenen jelentették be, hogy eljönnek. A jelentkezők közt van többek közt a sutherlandi herceg, Adolf cambridgei herceg, lord Artur wellingtoni herceg, a gránátos ezred parancsnoka. A vadászatok alkalmából kibővítik néhai Rudolf trónörökös gyertyánligeti kastélyát, hogy a vendégeket kényelmesen elhelyezhessék.

*** Ülések a városházán.** A város tanácsa holnap délelőtt 10 órakor, a nyugdíjbizottság pedig délután 3 órakor ülést tart.

*** A czár beteg.** A R. L. írja: Szent-Pétervárról már hosszabb idő óta érkeznek hírek II. Miklós czár betegségéről. A híreket egyre-másra meczáfolták, hivatalosan és fél-hivatalosan s mégis ezeknek a híreknek van alapjuk. Legutóbb illetékes helyről értesítenek bennünket, hogy a fiatal czár már huzamosabb idő óta betegeskedik, a mi az orosz udvari köröket nagy aggodalomban tartja. Ez értesítéssel egyidejűleg hivatalos értesítést is nyertünk, mely az eddigi czáfolatokra való tekintet nélkül megerősíti azt a hírt, hogy a czár beteg. Betegségének oka állítólag a túlfeszített munka. A hivatalos jelentésben foglalt ez állítás nagyon valószínű, mert a jelenlegi czár atyja is betegségét nagyrészt megerősítésnek köszönhette. II. Miklós igazságos, jó érzésű ember. Természetében van, hogy dolgozzék s minent maga végezzen. 80 millió emberen uralkodni nagyon nehéz feladat s a fiatal czár máris megsínyli, hogy a munkában erejét túlfeszítette. Az orosz abszolútizmus fentartása nehéz azért, mert az uralkodótól emberfölötti erőt követel.

*** Ha akarom joghallgató, ha akarom ügynök . . .** Így gondolkodott az a szőke, czi-linderes és ezvikkeres fiatal ember, aki ma joghallgatónak, holnap már egy másik társaságban ügynöknek mutogatta be magát Nagyváradon és akit pár nap óta lezárattott a rendőrség. A kolozsvári kir. tsvék vizsgáló bíróságának sürgönye folytán tartóztatták le Baráthosi Balogh Ferenczet, akit Csath Károly és társai több rendbeli csalással vádolnak. A jogász-ügynök urat ma kísérik át Kolozsvárra a kir. ügyészséghez.

*** A nagyszombati tanítóképző intézet beszüntetése.** Vaszary Kolos hercegprimás — mint annak idején megirtuk — elrendelte, hogy a nagyszombati kath. tanítóképző intézet fokozatosan beszüntetessék, s az idén már az első tanfolyamra nem is vettek fel hallgatókat. A város azonban most küldöttséget akar meneszteni a hercegprimáshoz, hogy a tanítóképző intézet beszüntetésének tervét ejtse el, mert sok szegénysorsu ifjura, a ki nem képezheti ki magát idegen városban, ennek az intézetnek beszüntetése nagy csapás lenne.

*** Hirtelen halál.** Kerecsényi József derecskei illetőségű napszamos vasárnap éjjel Nagyváradon, ligetutezai lakásán hirtelen rosszul lett és meghalt. A hullát a bonczházba szállították és a halál ok kiderítése végett felbonczolják.

*** Az emir elefántjai.** Az afganisztáni emir számára huszonkét nagy elefántot vásárolt egy ügynök Singaporeban. A hatalmas állatok hatvanezer rupiába, tehát körülbelül hetvenezer forintba kerültek Singaporetól Kabulig, az emir székhelyéig azonban rendkívül hosszú az út s az elefánt naponként csak tizenöt angol mértföldet képes megenni. A derék állatok már négy hónapja, hogy gyalogolnak s még beletart másfél hónapba, mire rendeltetési helyükre érkeznek. Útközben két nőstény elefánt két apró elefánttal ajándékozta meg az — emirt. Afganisztán ura Heratban egy elefánt ágyu ütegosztályt akar felállítani.

*** Elgázolt siket napszamos.** Katonaváronson a bűdösárok közelében tegnap a Katz József kocsija elgázolta Nagy György napszamos, a szegény ember siket és nem hallotta sem a kocsizörgést, sem a kocsis figyelmeztető kiáltásait. Az elgázolt embert azonnal gyógykezelés alá vették, de még nem lehetett megállapítani, hogy nem szenvedett-e komolyabb következményekkel járó sérüléseket.

*** Honvédszobor fából.** A nemzeti muzeum 1848—49. ereklje muzeuma, melyet a napokban vett meg a kormány jóváhagyásával gróf Kreittől, érdekes dologgal szaporodott. Ugyanis a tápió-kieskei esatattérről származó óriási szilfából a budai honvédszoborhoz hasonlatos szobrot faragott ki egy Tóri nevezetű ember, ki a tápió-bieskei pusztán lakik. A szobrot egy pár nap előtt állították ki.

* **A vízvezetési illeték és a lakók.** Balogh Döme törvényhat. bizottsági tag tegnap indítványt adott be az iránt, hogy a törv. hatósági bizottság határozatilag mondja ki, hogy 1. mindazon állami vagy magánházbér szerződések, melyek a vízvezeték létesítése előtt kötettek a vízfogyasztási illetékre vonatkozólag semmiféle jogi hatálylyal nem bírnak; 2. mindazon bérlőktől, kik a házbérek szerint esedékes vízfogyasztási díjakat a tulajdonosnak pontosan kifizetni vonakodnak, a háztulajdonos megkeresésére a város tanácsa közigazgatási uton hajtsa be. — Indítványozót indítványának megtételére az vezette, hogy kincstár a csendőrség részére kibérelt házába bevezetett vízvezetékért a vízfogyasztási díjakat fizetni megtagadta a szabályrendelet ellenében.

* **Sportkedvelők paradicsoma.** Párisból írják: A sportkedvelők igazi paradicsoma lesz az 1900-iki párisi világiállítás. A bizottság már megállapította a sportemberek részvételének módjait, a melyek kétségtelenül föltűnést fognak kelteni az egész sportvilágban. Puskákkal és revolverekkel való czéllövésre 500.000 franknyi összegben tűznek ki versenydíjakat, ágyuval való czéllövésre 100.000 frankot. Nyíllövésre 80.000 frank, galambvadászatra 200.000 frank összeget állapítottak meg. A galambvadászat a Bois de Bologne egy, erre a czélre rendezendő részében fog megtörténni. Az evező- és biciklisport szintén nagy szerepet fognak játszani. Lesz egy 500 négyzetméternyi aréna a vincenesi erdőben, ahol tribünöket állítanak föl 5000 ember számára. De legpompásabb lesz a katonai bicikliverseny, a melyen francia, magyar, angol, német, orosz, olasz és amerikai katonák fognak részt venni. A program e részére eddig 120.000 frankot szántak. Előrelátható, hogy az 1900-iki kiállítás a világ valamennyi sportemberét Párisba fogja vonzani.

* **Hegyőrök esküje.** Lapunk más helyén arról teszünk említést, hogy a honvédek letették az esküt, e helyen is egy regiment esküjéről kell megemlékeznünk, csak hogy ezek a nagyváradi hegyőrök és a városgazda katonái. A mezőrendőrségről szóló törvény ugy intézkedik, hogy a hegyőröktől is kell venni az esküt, mert hatósági közegekké váltak. Ifj. Rimler Károly szerdán délelőttre rendelte be őket erre a hivatalos funkcióra és glédába állva az ő kezébe fogják letenni a hivatali esküt, melyről aztán felveszik a szokásos jegyzőkönyvet.

* **Robbanás egy aranybányában.** Rendkívül súlyos következményekkel járó robbanás történt India egyik aranybánya-területén, Bangaloreban. Mint egy távirat jelenti, a bányában petárdákkal akartak egy aknanyílást nyitni. A robbantás helyén nagy emberlőmög gyűlt össze, hogy a művelőnél jelen lehessen. A vigyázatlan kezeléskövetkeztében a petárdák visszafelé sülték el s a tömeg közül tizenhat embert azonnal megöltek, harminczötöt pedig súlyosan megsebesítettek. A sebesülések közül több feltétlenül halálos volt.

* **Az utolsó hét.** A választási törvény intézkedései szerint tudvalevőleg a május hóban történő összeírás alkalmával az országgyűlési képviselőt választók névjegyzékébe csak azok vétettek fel, kik az elmúlt 1894. évi adójukat teljes egészében április 15-ig lefizetik. A ki tehát április 15-ike után is bármely csekély adóösszeggel hátralékban marad, s esetleges választásoknál nem gyakorolhatja alkotmányos jogait. Figyelmeztetjük tehát mindazokat, kiket ez illet, hogy ezen kötelezettségöknek e hét szombatjáig okvetlenül eleget tegyenek.

* **A szép Daisy nő legénye.** Gardner Daisy egy esinos csikagó kisasszony, 10 ezer dollár kárpótlás erejéig perelte be a fiatal Stone urat, a miért az őt feleségül nem vette. A kisasszony keresetében előadja, hogy a fiatal ember megkérte a kezét s a házasság napját is kitűzték volt. Meg volt rendelve az ebéd is, a vendégek mind együtt voltak, de a vőlegény nem jelent meg. Stone ur azt állítja, hogy elmaradásának csupán az édes atyja az oka. Az öreg ur ugyanis nem akarta, hogy fia Daisy

kisasszonyt feleségül vegye s a szerelmes vőlegényt egy nagy pénzes szekrénybe csukta, a honnan szegény csak késő éjjel szabadulhatott ki, arra a határozott ígéretre, hogy Daisy-ről lemond. Hogy az urfi kifogása elfogadható-e vagy sem, azt a bíróság fogja eldönteni.

* **A döblingi évforduló.** Tegnap volt harminczöt esztendeje, hogy gróf Széchenyi István, 12 évi súlyos szenvedés után a döblingi elmegyógyintézetben önmaga vetett véget életének. A nemzeti kegyelet visszaemlékezve a »legnagyobb magyarra« koszoruba fonja hervadhatlan emlékét s elhelyezi arra a sírhalmomra, hol a nagy alkotó porai nyugosznak. Alkotásai pedig és emléke örökké hirdetik a nagy hazafi dicsőségét.

* **Megint új egyesület.** Biharvármegye Nagy-Bajom községében kiházasító egyesület alakult. — Az egyesület elnökének Révész Mihályt, jegyzőjének pedig Kiss Sándort választotta meg.

* **Kongó megyei pénztár.** Azok után a hírhedt botrányok után, melyek Szentes város közigazgatásában nemrégiben napirenden voltak, bizony nem is meglepő az a hír, hogy a város pénztára kiürült. A hol örökösén egymás bajával vannak elfoglalva az emberek, ott keveset lehet a közügyekkel törődni. Így történt azután, hogy a »Szentes és vidéke« legutóbbi számában kénytelen volt kinyilatkoztatni, hogy egy megveszekedett krajezar sines a közkasszában. Ennek a legszomorubb következménye természetesen az, hogy a tisztviselőket elsőjén nem tudták kifizetni. Kárpótlásul azzal vigasztalták őket, hogy lesz elég pénz május derekán a esordajárási szájbérek befolyának. Hát addig miből éljen — tesszük fel — például egy diurnista?

* **A nagyváradi iparos-menház ügyében** a városi rendőrkapitányi hivatal előterjesztést tett a tanácshoz, melynek kapcsán az ipartestületnek 25000 frt kölcsönösszeg felvételére vonatkozó közgyűlési határozatát pártolólág terjeszti be, mert az iparos-menház létesítése által egy rég óhajtott humánus intézmény nyílik meg, másrészt pedig pénzügyi tekintetből nem forog fent akadály. Ugyanis a fedezet, a tervezet és költség előirányzatban reálisan kimutatva van, s a testületi tagokra semmi újabb megterhelhetetés járulni nem fog.

* **Sakkjáték élő figurákkal.** A berlini sakkjátékos társaság legutóbb nagy sakkjátésmát rendezett — élő figurákkal. A diszterem közepére óriási sakkasztalt állítottak föl s azon helyezkedtek el az egyes alakok. A királyokat a társaság legmagasabb férfitagjai, a királynékat szintén magistermetű hölgyek ábrázolták. A lovak, futárok és tornyok szerepét ürge tisztok vállalták magukra, a kik általános föltűnést keltettek. A parasztokat végre tizenhat parasztruhába öltözött szép leány jelképezte. A sikerült sakkjáték után táncmulatság volt, a mikor is a sakkfigurák sokkal ügyesebben mozogtak, mint a sakkasztalban.

* **Furfangos sikkasztó.** Weisz Zsigmond nagyváradi kereskedő egy K. H. nevű embernek könyveket adott bizományba. A könyvek elkelték, de pénzt nem küldött a hűtlen megbízott. Weisz ezért megdorgálta és csakhamar kapott a postán egy nagy, ötpeces levelet, melyben állítólag 18 forint lett volna, ha K. H. beletette volna. Az így felültetett könyvkereskedő feljelentést tett a rosszul sáfárkodott bizományos ellen és bünyelként becsatlotta az ötpeces levelet is.

* **Halálos esés.** Winkler Isonezi ruhakereskedő kiment a vasuti állomásra. Ott egy kocsira akart felszállni, de oly szerencsétlenül esuzzott meg, hogy egész hosszában végigvágódott a földön s fejét összezúzta. Rögtön ápolás alá vették, de minden késő volt már, a kereskedő néhány percznyi szenvedés után meghalt. A szerencsétlent, felesége és hat gyermeke siratja.

* **Gyilkos szándéku esavargó.** Péter János híres legény, nagyon sokszor összeütközött már a nagyváradi rendőrséggel, Egy, két rendőrtől meg sem ijed, mert ereje olyan nagy mint egy pihent bikáé. És csak akkor ugy bömböl, ugy toporzékol, akkor dőf, akkor szur, mikor ittas, Máskor, — mint józan korában szokta mondani — tisztességes ember ő, szelid mint a bárány. Vasárnap megint elkészült amugy magyarosan és a nagypiaczon orvul le akarta szurni Rotmann Hermant, a ki szerencsésjére észrevette a gyilkos szándékát és félreugorva megfutott. A rendőrök Péter Jóskát csak ugy tudták a koterbe vinni, hogy nagynehezen megkötözve egy kocsira tették.

* **Az új trónterem.** A budapesti várpalota nagy tróntermének átalakítása közeledik a befejezés felé. A menyezetből kiszédték az eddigi korhadtt fagerendákat s vassal helyettesítették. Nemsokára már a gipsz díszítési munkák felrakásához fognak. A trónterem sokkal nagyobb is lesz az átalakítás után s januára el kell készülnie.

* **Az elmúlt hét statisztikája.** A lefolyt héten 29 fiu és 18 leány, összesen 47 gyermek született, közöttük 9 fiu, 15 leány törvénytelen; elhalt 23 egyén, köztük 8 idegen. A születések arányszáma 55%, a halálozásoké 27, tisztán a helybelieké 17%. 5 éven alóli gyermek 9 halt meg. — A heveny fertőző betegségek közül csupán a hasi hagymáz okozott 1 esetben halált. A légzőszervek bántalmái 6 esetben, a béllobb és bélhurut 5 esetben szerepelnek a halálokok között.

* **Letartóztatott zsebtolvaj.** Grósz Edénétől tegnap a nagyváradi piacon egy tárczát lopott K. János. Amikor a káros a lopást észrevette és lármát csapott, K. elkezdett szaladni. Ezért került gyanuba és koterbe. Különben csak 45 krt találtak nála, a tárczában meg 3 forintnál is több volt.

* **APRÓ HIREK. Uj titkos tanácsos.** A király, mint a Budapesti Hirlapnak Bécsből jelentik, Szabó János szamosújvári görög-katholikus püspöknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A királyi kitüntetés a szamosújvári püspök állandóan hazafias magatartásának a jutalma. **Elriasztott betörők.** A miskolci fiókpostahivatalba két rabló akart betörni. A fiókposta pénztárában huszonhatezer forint volt. A hivatalos helyiség mellett egy postatiszt lakik, aki a zajra felébredt s a betörőket revolverlövésekkel elriasztotta. **Serédy Sarolta,** a pozsonyi városi színház primadonnája most virágvasárnapon végkép visszavonult a szipadról. A színeznő férjhez megy Khór Mór dr. műegyetemi magántanárhoz. Kreesányi társulatának primadonnája Orley Flóra. **Pályázat mérnököknek.** A bosznia-hercegovinai kormány több mérnökyakornoki állomást rendszeresített 1200, illetőleg 800 forint fizetéssel, s a pályázati fölhívást megküldötte a kir. József műegyetemnek is. Pályázóknak folyamodványukat április 15-ig kell a kormányhoz benyújtani. **Az orleánsi hercege balesete.** A jelenleg keleti útján levő Henrik orleánsi herceg Bangkokban kirándulást tett esolnakán. A szárazföldhöz közel voltak, midőn a esolnak fölborult, s a hercege a vízbe esett. A kísérete egyik tagja huzta ki a herceget. **Marólug.** Évi Róza 26 éves eselődleány Budapesten József-körút 68. szám alatti lakásán marólugot ivott, ami életveszélyesen összeégette gyomrát. Az keserítette el annyira, hogy hat forintját elvesztette. **Hegyesuzamlás.** A budai vároldal rendezése közben a mult éjjelek egyikén a hegyoldal megesuzamlott s a lezuhant föld elborította az alantabb fekvő utakat. A vároldal rendezését késlelteti ez a esuzamlás, mert a körülbelül 30 méternyi szélességben fekvő földtömeg eltávolítása hosszabb időt vesz igénybe. **Déván Vilán** István megyei tisztviselő ismeretlen okból agyonlötöte magát. **Debreczenben** Szatmáry György parasztleány mulatozás közben egy föbe ütötte Nagy Gergelyt, hogy a szerencsétlent súlyosan megsebesülve szállították a kórházba. **Moholon** Dávid Boldizsár féltékenységből először fiatal feleségét, azután önmagát szurta agyon.

IRODALOM.

— **Megrendelési [együttal előfizetési] felhívás** ily című műre: Szent László király élete és tettei. Ez ifjusági és népies műből, melyet a dicső király szenté avatásának hétszázados évfordulati ünnepélye alkalmából 1892-ben bocsátottam közre, még van körülbelül 100 példány. Most, midőn ez évben a szent király halálának nyolcz-százados évfordulóját Győrött és Nagyváradon kegyeletes ünnepélyekkel készülnek megülni, bizalommal hívom fel az érdeklődők buzgó pártolását e szív-nemesítő műre, mely szt. László életét vonzó előadásban s a róla zengő költemények leg-szebbjeit tartalmazza. Szíves jelentkezést május hó közepéig kérek, hogy az esetleg megjele-nendő II. kiadás ügyében intézkedhessem. Ara füzve 30, félvászonban 50, egész vászonban 60 krért rendelhető meg. Eger. Babik József tanár.

— „**Emléklapok**“ a körös-ladányi katho-likus polgári egyesület megnyitásának ünnepé-lyéről 1895. február 21. — Ilyen című csino-san kiállított füzetet kaptunk, mely tartalma: 1. A körösladányi kath. polgári egyesület meg-nyitási ünnepélyének leírása. 2. Chlko László plébános mint az egyesület tiszt. elnökének meg-nyitó beszéde. 3. Grócz Béla esperes plébá-nos beszéde, a kath. körök eredete, jelentősége és szükségességéről. 4. Spett Gyula plébános beszéde, a liberális sajtóról. 5. Végszó. Ebben hangsúlyozva van, hogy a megnyitási ünnepély történetét, korántsem hiúságból adták ki, hogy a mit mondtak, nyomtatásban lassák, hanem azért, hogy az egyesület mostani és későbbi tagjainak emlékül szolgáljon, legfőképen pedig azért, hogy ez is legyen bizonyosága, hogy nem akarunk jogainban senkit bántani, s vallásában háborgatni, de a magunkét törvényes eszközök-vel megvédelmezni kötelességünknek tartjuk.

— **„Politikai Hetiszemle.**“ A folyó évi 12-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: A politikai helyzet, írta R. Belföld. Az állami anyakönyvek életbeléptetése. (Ere-deti értesülés) A Hentzi-szobor, írta Veritas. Külföldi Gladstone és Bismarek, írta Székely Sámuel. Közgazdaság: A kormány és a gazda-kongresszus, írta X. Tőzsde és pénzügy. Iroda-lom: Dobsa Lajos tanulmánya Attiláról, írta ifj. Bethlen Miklós gróf. Nemzeti dalok, írta Palágyi Lajos. Művészet: Rossi és a drámai művészet, írta Ujváry Béla. A hétről: Balneo-logusok kongresszusa stb.

— **„Ügyvédek Közlönye.**“ A legújabb (15) számnak tartalma: A sommás eljárás a vidé-ken. Ki tartozik a nyugta bélyegét viselni? A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság elvi je-lentőségű határozatai. Jogesetek az új sommás eljárásban. Egyeb jogesetek. Vegyes közlemé-nyek. Értesítés a budapesti felsőbb bíróságok-nál lévő ügyekről.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

III.

— János bátyám, hisz te olyan jó vagy. Miért akarod, hogy oly pályára lépjek, mely-hez sem kedvem, sem hajlamon egyáltalában nincs? Látom mily nehezedre esik ha engem keserítesz. Valami különös okod van rá, hogy a papi pályára szántál?

A papnak halvány szenvedő arca, melyet a benső fájdalom majd nem eltorzított, el-sáppadt.

— Nem tudod, mily nagy gond, mily óriási súly nehezedik lelkemre!

— Édes nagy bátyám, — mondá szeliden Félix, — elsoroltam okaimat, hogy miért nem lehetek pap. Hogy mégis kívánságodnál meg-maradsz, azon gondolatra jöttem, hogy valami titoknak kell köztünk léteznie. Nem akarnál

egészen bizalmas lenni hozzám? Valjon szü-lőim, kikről sohasem beszéltem, határozták-e így? A pap helalsápadtá lőn. Megrémülve né-zett a beszélőre. Nyelve mintegy le volt ta-padva s nagy cseppekben folyt róla az izzad-ság, mely a félelem és ijedség miatt elbori-totta.

— Bocsáss meg János bátyám ha olyas-mit kérdeztem, a mit nem akartál nekem meg-mondani, de már most oly korban vagyok, melyben mindent szabad megtudnom.

A papnak megtört alakja göresösen vo-naglott és kezei erősen reszkettek.

— Oh Istenem Félix! — mondá aztán li-hegve.

— Nem akarnál nekem mindent meg-mondani? — kérte Félix, szép fejét a pap kar-jára támasztva.

— Ezen órától félttem, a mióta nálam vagy. És mit felelhetek? Mit szabad felelnem?

— A teljes igazságot, János bátyám!

— Nem, te most még nem viselhetéd el! Mond csak nagyon érzed-e atyád és anyád hiányát, hogy utánok kérdezősködjél?

— Nem, János bátyám, nem érzem soha hiányukat, te mindenem voltál és vagy.

A mély bensőséggel mondott szavak meg-nyugtató látszának a papot, ki szeliden meg-simogatta Félix göndörhaju fejét s mondá:

— Es bizalmas is van hozzám ugy-e Félix?

— Ah! János bátyám, hogy is kérdezhetsz ilyent?

— Tehát jól van. Szüleidről nem szólha-tok semmit, talán soha sem is. És ha valóban szeretsz nem is ksrdezősködjél többé e tárgyról. Hosszu szünet állott be.

Felix végre felemelte fejét, komolyan né-zett a pap szeméibe s aztán mondá:

— Jó, nem fogok többé soha e tárgyról kérdezősködni; csak azt mond meg János bá-tyám, hogy atyám és anyám össze voltak-e kötve a kath. egyház szolgája által?

Mély pir borítá el e szavaknál az ifju ar-crát s szemei kérdőleg függték a pap ajkain.

— Igen gyermekem, s a nevet, amelyet viselsz, más ezélelől kaptad.

— Tehát nem is vagyunk vérrokonok?

E sajtó fájdalommal kimondott szavak a pap ajkaira keserű mosolyt esaltak.

— Vérrokonok nem vagyunk fiam, mind-azonáltal anyád nekem adott, midőn még alig egy órája volt, hogy világra jöttél és ajkai már a halál küzdelmében elhalványultak. Meg kel-lett esküdnöm, hogy soha gondjaim alól el nem bocsátalak. Számot kell egykor rólad adnom és lelkedért felelős vagyok. Azért félelmem oly nagy. Félix, Félix, ha mindent tudnál.... nézz ide.

A plébános kabátját balkarjáról felvona, úgy hogy az meztelenül látszék. De milyen volt! Csupa seb és forradás, mintha tör járta volna át meg át.

— Ezen karommal tartottalak s még a halálban sem bocsátottalak volna el. Ha tud-nád mily borzasztó veszélyekkel kellett küzde-nem! Imádkozva és reszkette állottam ágyad-nál, nehogy az apai vér, mely már korán mu-takozott nálad, elnyerje a felsőbbiséget. Isten meg fog bocsájtani, ha néha engedékenyebb valék, mint kellett volna lennem, én csak ja-vadat akartam. Ő tudja. Számomra az áldozat-ok, számomra az óhajtott szerenese van fon-tartva. Menj tehát Félix Isten segedelmével a nagy világba a mint akarod. Emelkedjél mint a sas a levegőben, de hasonlóan hozzá csak a nagy — csak a főséges után törekedjél. Ne keresd soha az alacsonyít! Mert kinek szárnyai nőttek azokat használnia kell, nehogy e föld szennyé-hez ragadjon. Szemem kísérmí fogja röptödet és.... talán a rám való visszaemlékezés meg fog óvni veszély idején.

A pap keze áldólag nyugodott Félix gön-dörhaju fején; esendesen felemelé azt és a ned-vesen csillogó gyönyörű szemekbe nézve ünne-pélyesen mondá:

— Ugy-e megigéred Félix hogy jó maradsz?

— Örökké, örökké! Hogyan is tehetnék másképp! De még egyet ígérek neked János bá-tyám. Törekedni fogok, hogy büszke lehess rám; erre esküszöm rettenetes sebeidre, melyeket értem hordozasz!

Forró ajka pillanatra a pap eltorzított kar-

jára nyomódott. Egy könyesepp esett rá. Aztán a szobából kisetett. Szíve a megrepedésig telve volt fájdalommal, vágygallyal és hálával. A pap sebhelyes, sovány karját áldólag terjeszté az ifju után és reszkető ajka imát rebegtek. Az aranyos esti fényben mintegy megdicsőülve ragyogott a pap ősz feje. A mellékszoba ajtajából Dóra néni jött ki. Ajkai mintha visszatartóztatott sirástól reszkettek volna és szempillái kissé pirosak valának.

— Megint oly nehéz áldozatot hoztál, Já-nos — mondá halkán, — melyet Felix fölsem tud fogni. Mennyi küzdelmet, mennyi lelki nyug-talanságot szerzettél magadnak. Mégis hiábavaló lesz minden, egyszer mégis meg kell, hogy tudja, s miért ne tudja meg most mindjárt? Akkor teljesítené kívánságodat és sok szomo-ruságot kikerülhetnél.

— Én nem tudom e reményteljes életet megsemmisíteni. Én nem köthetem le erőszá-kosan lelke szárnyait, hogy ezetel mint nyomorult teremtmény a földön esuszszék. Tudom jól, hogy halála lenne, ha szüleinek titkát meg-tudná; én pedig annyira szeretem! Ezen ponton legkevésbé akarok neki fájdalmat okozni.

(Folyt. köv.)

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08,	Budapest felé 2-25, 8-43,
1-50, 7-15 — 3-46.	11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44,	Kolozsvár felé 2-19, 7-15,
11-41, 8-00, 8-38.	2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33,
Aradról 9-32.	10-15.
Vaskőh-Belényesről 11-28,	Arad felé 4-25.
9-07.	Vaskőh-Belényes felé 5-10,
Gyoma-Kőtről 10-10, 8-02.	2-10.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22	Gyoma-Köt felé 7-00, 2-05,
	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

T Á V I R A T O K.

Ő Felsége visszaérkezése.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) Épp most jött ide Bécsből a távirati érte-sítés, hogy Ő Felsége 9 óra 13 perczkor Lichtenegyből Bécsbe vissza érkezett.

Dankó prépost gyűjteménye.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) Dankó pozsonyi prépostnak nevezetes mügyűjteménye hir szerint Bécsben kerül árverés alá.

Arvizek.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) A folyó vizek apadása — különösen felső részükön — nagymérvű. Azonban a Sza-mos, Béga és az Olt igen sok bajt csi-nálnak. Szatmár-megyében husz község van víz alatt.

A miniszterelnök bécsi utja.

Budapest, április 8 (Saját tud. táv.) A szabadelvűpárt itt maradt korifeusai Bánffy miniszterelnöknek a bécsi nun-cziusnál tett látogatását és Agliardi nun-cziusnak Esztergomban, a primásnál teendő látogatását az egyházpolitikával hozzák összeköttetésbe. Ma délelőtt jelent meg a német követségen br. Bánffy miniszter-elnök Eulenberg gróf látogatására. — A közös mlniszteri tanácskozások a jövő évi közös költségvetés tárgyában f. hó 17-ére vannak kitűzve. — miniszterelnök az esti vonattal Bécsből visszaérkezett.

A Szeless-hajsza.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) A rendőrség még mindig eredménytelenül keresi Szeless Adorjánt. Most már a ku-

tatás kiterjed a vidékre is. Miskolc után után Nagyváradon togják keresni a kámforra vált merénylőt. Dr. Takács Zoltán bemutatta a hatóságnál a Szeless által aláírt ügyvédi meghatalmazást, melyből arra következtet a rendőrség, hogy Szeless mégis Budapesten van.

Baranyamegye és a 25. §.

Budapest, márcz. 8. (Saj. tud. táv.) Baranya vármegye közgyűlésének nagy többsége elhatározta, hogy a 25. §. ellen fel ír az országgyűléshez.

Öngyilkos honvédszázados.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) Nyitráról jelentik, hogy Horváth Mihály honvédszázados, nyugdíjaztatása miatt elkeseredve szíven lötte magát.

Stambulev a törvény előtt.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) A bulgár kormány hivatalos lapja jelenti, hogy a parlamenti vizsgáló-bizottság határozata értelmében Stambulot törvényszék elé állítják.

Az angolok Indiában.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) Az angol csapatok az ellenség tüzelése közben átkeltek a Swat-folyón, a bengál ládsások megtámadták az ellenfél csapatait, melyek mintegy 100 embert vesztettek. — Egy skót ezred rohammal bevette Tánua erődöt. Az angolok vesztesége igen csekély.

Osztrák-magyar hajóhad.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) A pápai admirális napi parancsa értelmében a Mária-Terézia, Erzsébet és Ferenc-József csatahajókból álló hajóhad parancsnokságát május hó 13-án Károly István főherceg veszi át, hogy e hajókkal a kiel-i ünnepségeknél az osztrák-magyar birodalmat képviselje.

A bolgár miniszterelnök útja.

Budapest, április 8. (Saját tud. táv.) Stoilov bolgár miniszterelnököt Berlinben előkelő személyiségek nem fogadták. A miniszterelnök anélkül, hogy valakivel beszélhetett volna a mérvadó körökből, Darmstadtba utazott.

Közgazdaság.

A tengeri termelésről.

Közeledvén a tengeri vetés ideje, időszerűnek tartom e hálás növényünkről egyet-mást elmondani.

Hazánkban a buza után kulturnövényeink legfontosabbika a tengeri s daczára ennek egyetlen gazdasági növényt sem ismerek, melyet oly pongyolán, mondhatnám oly kevés szakismerettel mivelnénk, mint épen ezt a leg-háladatosabb terményt.

Igényei igaz nagyok, mert erős, meleg s jól művelt talajt követel, de a hol ezen feltételeket megtalálja, nagy termései által dusan megfizeti a gazdának reá fordított nagy munkáját.

Meleg talaj alatt értjük a korhanyban gazdag barna vagy fekete földet, mely insoláció által több meleget szív s több ideig tart magában mint a sárga s fehéres kötöttebb föld.

Azárt tulajdonképeni hazája a nagy alföldi síkság, mely tudvalevőleg tulnyomó részben fekete korhanyból áll s altalaj víztől ment s így mindazon tulajdonságokkal bír, melyet a tengeri víz tenyészetéhez megkívántanak.

Teljes kifejlődéséhez szükséges átlagosan 1600—1700 fok hőösszeget, a hol a természet-től ennyi meleget nem kap mint például az északi megyékben, itt nem esik meg s legfeljebb mint csalamádi bir némi fontossággal.

Rendes vetés ideje ápril 20-ka s május 10-ike közti idő, előbb azért nem tanácsos vetni, mert még a föld kellek át nem melegedett, addig ki nem kel, s annak a veszélynek van kitéve, hogy duzzadt állapotban pár hét alatt megpoklosodik azaz elkorhad.

Magnak a legépebb és legegészségesebb csöveket választjuk ki, s miután a legfejlettebb mag a cső derekán van, hegyét és tövét bal-tával levagdadjuk s így csak a legtökéletesebb magot nyerjük vetőre. A csövek kiválogatása legzélszerűben őszszel töréskor történik, — a csöveket csomókba összekötözzük s az épületek kakasülőire felakgatjuk, mi azért is ajánlatos, mert itt semmi esetben meg nem penészedik s csiraképességét el nem veszíti.

Sorköze legyen három láb s szinte annyi távolság a sorokban. A mag takarója minél vékonyabb legyen, unos-untig két centiméter. A kézzel vetésnél divó barázdába vetést azért kellene már valahára elhagyni, mivel a föld alatti hosszú csira a mag lisztartalmának egy részét maga fogyasztja el, s így ennyivel kevesebb táplálék jut a leendő anyatőnek.

Mivelése a következőkből áll. Kikelés után rögtön könnyű fogással megfogaszoljuk, ezzel a a netalán megcserepedett felületet meglazítjuk, vagy a bekövetkező cserepedést megátoljuk. Az első kapálást akkor eszközöljük, még mielőtt a tengeri elgazosodnék, mert ennek tulajdonképeni célja nem a gyomirtás hanem inkább a gyomok elszaporodásának megátlása s porhanyítás által a levegőnek a gyökerekhez való könnyebb hozzájuttatása. A második kapálást — töltögetést — akkor végezzük, mikor a növény mintegy lábnyi magasságot ért el. Nagy előnyére válik a tengerinek, ha nedves földdel töltögethetjük. A száraz s azon időtájbán már rendszeren forró föld a növényt mintegy megabálja s a halmok átázása is már több esőt kíván.

Ezek után következik a gondos fattyuzás, — ezzel nemcsak az anyaszárát erősítjük, hanem sok becses takarmányt is nyerünk.

A tengerinek több válfaját kultiváljuk. Főbb fajok a régi magyar sárga, az olasz cinquantimo és pignoletto, a korán érő székely s az amerikai fehér lófogu faj. A magyar s a két utóbbi dus lisztartalmánál fogva főképp hizlálásra s szeszlőzésre alkalmas, ellenben az apró szemű olasz fajok proteínben bővelkedvén, kitűnő emberi táplálékot képeznek s hizlálásnál nem annyira zsirt, mint húst termelnek.

Nem hagyhatom szó nélkül azt a helytelen, sajnos, még mindenfelé divó szokást, mely szerint a tengeri közé sok más növényt is ültetünk. Az olajos, gumós, hüvelyes növények — kender, napraforgó, burgonya, bab — határozottan összeférhetlenek a tengerivel, egyedül a tök élvezi itt a baráti és a vendégjogot, a menyinyiben az ő jelenléte a tengeri diszkrét legkevésbé sem alterálja.

Valamint minden növénynek, úgy a tengerinek is többféle ellenségei vannak. Ezek részint az állat- részint a növényországból valók. Előbbiekhez a varjúk, ürgök a nagy zöld sáskák s a levél- és gyökér-tetűk, utóbbiakhoz az üszeg gombák tartoznak. A varjúk ellen sikerrel védekezhünk elriasztással az ürgök ellen kiöntéssel. — tetűk pedig szembeszökő kárt nem okoznak. A sáskák, csak ha nagy mennyiségben jelennek meg, válhatnak veszélyessé, de ekkor is könnyen és rövid idő alatt elpusztíthatók pulykák által, melyeknek inyencz falatját képezik. Inkább kuriszum gyanánt említem meg itt, hogy a pulyka még a tengeriüszögöt is rendkívül mohón megeszti a nélkül, hogy mérge legkisebb rosz hatással volna reá.

Mi az üszögöt magát illeti az megtámadhatja a tengeri minden részét, — gyökerét, szárát, levelét, csövét és zászóját. Ha nem is egészen, de legalább részben ezen élősdi ellen is védekezhünk a mag pontos csavázása által.

Mindezek mellett azonban legnagyobb ellensége e becses kultur növénynek maga a gazda. Azon tévhitben, hogy minél több tő, annál több cső, oly sűrűn hagyja a tengerit, hogy az egymás elleni élethalál harcban valamennyi elsenyved, s egy sem képes a fejlettség magasabb fokára emelkedni. Hogy ez így van a legjobban bizonyítja a sok meddő szár, a kivétel nélküli apró csövek s ezenfelül a száraz és forró kánikulában kistülni szokott egész termés, mi egyedül onnan származik, hogy a sűrű vetést nem járhatja kellek keresztül a levegő s a növény igen gazdag gyökérzete gyorsan elfogyasztja a talajnedvességét. A ki e tekintetben megfigyeli a tengeri gyökereit, azt bámulatba ejti azon sűrű szövet, mely a termő talaj felső rétegeit behálózza, úgy szinte az oldalgökörek hosszúsága, mely kedvező időben minden irányban egy ölet is elér.

Daczára annak, hogy mindezen természeti jelenségek a gazda szeme előtt vonulnak el, míg ismét tapasztalunk azt, hogy a gondolkozók s kutatók tapasztalásában nem hisz, sem a maga kárán nem tanul. Rendesen azzal argumentál: »nagyapám is így csinálta,« arról azonban megfedekez, hogy épen a tengeriművelésre nézve az volt az öregek példabeszéde: »ugy vesd a tengerit, hogy az ökor bárhol kár nélkül befekhessek benne.«

Nagyvárád, 1895 ápril hó.

Rimler Pál.

Szabályrendeleti tervezet a kőolaj elhelyezésére és tártására nézve.

Nagyvárád-város rendőrfőkapitánya a fennebbi cím alatt elkészítette és illetékes helyre beterjesztette a következő szabályrendeleti tervezetet:

1. §. A kőolaj tisztítása és tisztítási gyáraknak e célra leendő felállítása a város beépített és lakott területén belül meg nem engedtetik.

2. §. Azok a kik város belső vagy külső határában olajat raktárakban tartani, vagy azzal kereskedni szándékoznak, ezen körülményt a városi kapitányi hivatalnál előre bejelenteni kötelesek.

A jelen szabályrendelet hatályba léptekor már beszerzett kőolaj mennyiségek a városi kapitányi hivatalnál 8 nap alatt szintén bejelentendők.

3. §. Nem tisztított kőolajat a város belterületén raktározni nem szabad.

Kivételképen fűszer árusoknak megengedtetik tisztított kőolajat legfeljebb 30 azaz harmincz kilogrammig terjedhető mennyiségben oly helyeken raktározni, melyek a melegségnek kitéve nincsenek.

4. §. Azon kereskedők, kik a kőolaj elárúsításával nagyban vagyis mint főkereset forrással foglalkoznak, üzlethelyiségekben a kőolaj különböző fajaihoz képest — de mindössze csakis négy tartályban és ezek mindegyikében egy-egy hordónyi (egyben 140—150 kilogramnyi tartalommal) kőolajat tarthatnak következő feltételek mellett:

a) a tartályok vasszerkezetűek és csappal légmentesen elzárhatóak legyenek;

b) az üzlethelyiségben a vastartályok mellett s az összes kőolaj mennyiség arányában 10%-nyi hügysószes és kellő mennyiségű homok keszletben tartandók;

c) a kőolaj tartályok lehetőleg hűvös helyen tartandók.

5. §. Azon raktári mennyiség, mely az előző szakaszban említett nagyobb kereskedők által tartható, 10 az az tíz hordóban állapittatik meg oly formán, hogy ezen mennyiség az évek szeptember hó 1-től a következő év ápril 30-ig terjedő szakában tartható, míg ellenben a május hó 1-től egész szeptember 1-ig terjedő évszakokban csakis 4 azaz négy hordónyi kőolaj tartása van megengedve, de csakis a következő feltételek mellett:

a) A fent előirt mennyiség csakis teljesen külön álló tűzmentes raktárban tartandó, a hol semmi néven nevezendő gylékony (éghető) tárgyak nem tarthatók; ezen raktárban csakis »Davy«-féle biztonsági lámpával engedtetik meg

a bemenetel; benn a raktárban ezen lámpa, vagy gyufa meggyújtása, ugy bármilyen mű dohányszás tilos;

b) ezen raktárokon a szomszédos telek, vagy utca felé semmiféle nyílások nem hagyhatók;

c) az ajtók vasból, az ablakok vaslemezből, az ajtók, küszöbök és ablak keretek minden éghető t. i. faanyag kizárásával csakis szilárd anyagból t. i. kő-, téglá és vasból készíthetők.

6. §. A város külterületén az összes érdekelt kereskedők kérelmére kőolaj raktárak a városi kapitányi és mérnöki hivatal véleményes jelentése alapján a városi tanács által esetről-esetre engedélyeztetetnek.

7. §. A kőolaj elárúsításával csakis melék keresetként foglalkozó kereskedők és szatócsok szintén elárúsíthatnak kőolajat, de csakis a jelen szabályrendelet 4. §-ában említett biztonsági intézkedések betartása mellett ezek részére a raktári mennyiség 150 kilogramm súlyú mennyiségben állapítatik meg.

8. §. Az e szabályok elleni kihágások — eltekintve a támadható kár megtérítésétől — 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében megfelelő elzárással fognak büntettni.

Ily nemű kihágások felett első fokulag a rendőrkapitány, másodfokban a városi tanács, harmadfokban a m. kir. belügyminiszterium bírskodik.

Jelen szabályrendelet a megerősítés és szabályszerű közhírre tétel után három hónap mulva lép életbe.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	123.50
Magyar koronajárdék	— — — —	99.25
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — —	126.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	— — — —	104.50

Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	123.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — —	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.25
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesön	— — — —	162.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	— — — —	152.50
Osztrák járdék papírban	— — — —	101.50
Osztrák járdék ezüstben	— — — —	101.50
Osztrák járdék aranyban	— — — —	123.50
Osztrák korona járdék	— — — —	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	— — — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	1095.—
Magyar hitelbank részvény	— — — —	462.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	404.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	444.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — —	967.—
Német birodalmi márka	— — — —	59.70
London vista	— — — —	122.25
Paris vista	— — — —	48.40
20 ^o márkás arany	— — — —	11.94

NYILTTÉR.

Tengerész öltönyök 4-9 éves fiuknak (különlegesség) 8 frt, czélszerű iskolaöltönyök 5 frt 50 kr. ép ugy felnöttebb fiatal uraknak dús választékban kaphatók

NEUMANN M.

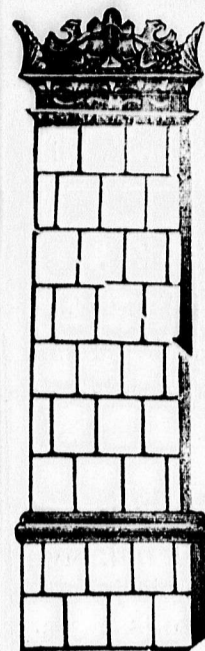
férfi-ruha üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishidő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek.

Meg nem felelő árak szivesen kicserélletnek.

(77) 15-75

Kályhák és takaréktűzhelyek.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy üzlet-telepem **Kis-Fürdő-utca 466. sz. a.** a vasfürdővel szemben saját készítményű

kályha-raktárt

tartok, melyben mindenféle cserép-kályhák kaphatók; u. m.: svéd- és kocza-táblából, fehér és szürke, ugyszintén barna, zöld majolika-kályhák és takaréktűzhelyek; a kályhák szép kivitelűek, jóságukért pedig teljes szavatosságot vállalok. Ezenkívül mindenféle kályhák és takaréktűzhelyek újjalakítását és javítását jutányos árért elvállalom és pontosan eszközölöm.

Midőn üzletem és kész szolgálatom a n. é. közönség pártfogásába ajánlom, maradtam

teljes tisztelettel

TÓTH LAJOS,
kályhás.

(85) 2-25

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Feltűnő női confectioné ujdonságok

az 1895-iki tavaszi idényre!

u. m.: capes, gallérok, jaquetok és esőköpenyek

a legjutányosabban beszerezhetők fönti czégnél.

Kiterjedt üzleti összeköttetéseink, valamint **gyár- és export-üzletünk** folytán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy velünk e szakmában

ugy jutányosság, valamint izlés tekintetében

(75) 9-20

egyetlen czég sem versenyezhet.

A t. hölgyközönség saját érdeke üzletünket meglátogatni.

Alapított 1865-ben.

Budapest, Károly-körút.

Debreczen, Fő-piac.